

[Ruth Olsen.]
gende lovforslag og lovforslaget om fri abort igennem i denne samling.

Poul Dam: Jeg synes, der mangler en bekymret røst i dette kor. Partiernes ordførere har jo alle sammen udtalt sig positivt om forslaget ud fra frihedssynspunkter og meget andet godt, som jeg normalt er enig i. Det, der bekymrer mig, er, at beslutningen om sterilisation er en beslutning, der tages for livet. Jeg er klar over, at der er en vis chance for at genvinde frugtbarheden, men den er langt fra absolut — man må naturligvis som tidligere ordførere håbe, at mulighederne bliver bedre i fremtiden.

Jeg synes ikke, at man ved tanken om at give mennesker, der er fyldt 25 år, ret til at beslutte for resten af livet, helt har taget højde for den forandring i indstilling, den forandring i livssituation, som jo optræder for mange mennesker. Det kan være, at det for et menneske, der er mellem 25 og 30, føles helt naturligt at opgive sin frugtbarhed for resten af livet, men situationen kan blive anderledes, når man er f. eks. mellem 35 og 40, og så har man altså med loven i hånden og med samfundets billigelse — og måske visse ordføreres mere eller mindre klare anbefaling — truffet en beslutning, som kommer til at binde én. Jeg er alvorligt bange for en række psykiske tilfælde, som kan optræde hos mennesker, der alvorligt fortryder senere hen i livet. Vi ved, at en række af de kvinder, der har fået foretaget abort, som gjorde dem sterile, har fået alvorlige psykiske forstyrrelser senere hen, og jeg er bange for, at noget lignende kan ske her.

Jeg har ikke taget stilling til forslaget og vil ikke udtrykke nogen mening om det her, men jeg mener, at denne bekymring bør med i overvejelserne.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Jeg vil gerne takke samtlige ordførere for deres principielle tilslutning til forslaget. Jeg vil også gerne takke hr. Poul Dam for den bekymring, han gav udtryk for. Jeg kan godt indrømme så meget, at hans udtalelser rører ved noget også i mit sind. For han har jo ret i, at man normalt må regne med, at det er en beslutning for livet, der er tale om, når

man indlader sig på at lade sig sterilisere. Om han også har ret i, at det medfører psykiske tilfælde eller kan medføre det, den forandring i livssituationen, der indtræder fra det øjeblik, man må formode, at man ikke har mulighed for længere at kunne sætte børn i verden, det er jeg nok mere i tvivl om, for jeg tror ikke, der sker nogen ændring i psyken. Noget andet er tilfældet, hvis det var kastration, der var tale om, men så vidt vi ved, har sterilisation hverken fysiske eller psykiske virkninger på individet.

Det er rigtigt, at man kan komme ud for, at man senere fortryder. Det vil jeg godt medgive, men man kan jo ikke udelukke, at man i mange forhold her i verden fortryder en beslutning, man har truffet i de modne år.

I den forbindelse vil jeg da gerne sige, at aldersspørgsmålet ikke er noget ultimatum. Om man skal ændre på de 25 år, om man skal sætte aldersgrænsen op eller sætte den ned, det kan diskuteres. Der er i og for sig meget, der taler for at tage myndighedsalderen, men når vi har valgt de 25 år, er det netop, for at man ikke i et anfald af ungdommeligt letsind skal tage denne endegyldige beslutning. Men som sagt, vi er parat til at forhandle det. Både fru Helle Degn, fru Hanne Budtz, fru Else-Merete Ross og fru Ruth Olsen var inde på en drøftelse af aldersgrænsen, vistnok alle — nej, ikke fru Hanne Budtz, men de øvrige — ud fra den opfattelse, at den burde sættes ned. Hr. Karlskov Jensen opfattede jeg sådan, at der var tilslutning til de 25 år fra hans side. Jeg er som sagt villig til at forhandle herom. Jeg tvivler på, at vi når et fra alle sider acceptabelt alderskriterium, der adskiller sig fra lovforslagets.

Jeg kan til hr. Karlskov Jensen sige, at i det omfang det er muligt for os, vil vi gerne bidrage til udvalgsarbejdet ved at stille de erfaringer til rådighed, som andre lande har, hvor sterilisation er indført.

Fru Else-Merete Ross kom med nogle citater af udtalelser, jeg tidligere har fremsat, og troede vel sagtens, at det var et lille drilleri over for mig. Vel, jeg er jo ikke anderledes end så mange andre. Jeg kan ændre min holdning — det synes jeg foreløbig er et fortrin. På et eller andet tidspunkt bliver man vel så senil, at det ikke længere kan lade sig